

integrovanou strategii rozvoje regionu Krkonoš. Co se pod tím skrývá?

Hlavní myšlenkou vzniku strategie v roce 2010 bylo nalézt k turistickému ruchu další ekonomické aktivity vhodné pro náš region, které umožní zachovat nebo rozšířit pracovní příležitosti pro zdejší obyvatele. I tady čelíme tendencím vyklidňování, především menších obcí, někteří zaměstnavatelé odcházejí nebo krachují, mladí lidé míří do velkých měst nebo do zahraničí. Chceme tenhle trend zastavit nebo obrátit, aby Krkonoše nebyly jen atraktivní turistickou destinací, ale především atraktivním místem pro život.

A že to znamená i to, že budeme lépe připraveni na nové finanční období Evropské unie je, pevně doufám, pravda, i když se to časově sešlo spíš náhodou. Věříme, že pokud budou včas připraveny centrální operační programy, budeme už v roce 2014 schopni předkládat návrhy dobrých projektů.

Pro nás je klíčová například dopravní infrastruktura. Pokud zmíním dálnice, pak doufáme, že se pohnou ledy na trase R11, tedy spojení Hradec Králové – Trutnov – Královec,

kde by měla navázat polská dálnice S3, která už je ve vysokém stadiu rozpracovanosti. Pro nás je orámování základní silniční infrastrukturou – R10 na západě, R35 na jihu a R11 na východě – opravdu zásadní i pro další ekonomickou budoucnost regionu.

Předpokládám, že i strategie na krajské a centrální úrovni vezmou v potaz, že jsme se tady jako region – obce, podnikatelé i Správa Krkonošského národního parku – dokázali shodnout na směřování v dalších letech a i v tomhle ohledu se nám integrovaná strategie vyplatí.

Krkonoše jsou součástí Sudet v geografickém i historickém smyslu slova. Jak se region podle vás vyrovnává se svou sudetoněmeckou historií, která tu byla velmi dramatická?

Kdybych mluvil z pohledu Města Vrchlabí, pak můžu říct, že komunikace s krajany je pravidelná. Minimálně jednou ročně se vidíme s lidmi z Heimatsverein Riesengebirge z Marktoberdorfu, máme nějaké společné drobné projekty.

Myslím, že se už podařilo otupit původní ostří vzájemných vztahů a historických resentimentů a dostat tohle stále ožehavé téma na úroveň věcné a klidné diskuse. Mám zato, že by se nemělo zapomenout, jak to tu ve 30. letech ze strany sudetských Němců a v roce 1945 ze strany českých obyvatel vypadalo. Na druhou stranu si myslím, že po 70 či 80 letech je na čase přestat se zabývat neustálými debatami o tom „kdo za co může“ a rozdělovat se na Čechy a Němce. Je třeba vnímat, že se bavíme s konkrétními lidmi s jejich osobními či rodinnými osudy a vzpomínkami.

Krkonošský národní park letos slaví padesátiny. Co byste národnímu parku popřál k narozeninám?

Osobně národnímu parku přeji, aby tu byl pořád. Aby se už úplně zapomnělo na plané diskuse, jestli tu národní park má být, nebo nemá.

*Ptal se
Jakub Kašpar*

Padesátiny KRNAP oslaví i vědecká komunita

Padesáté narozeniny Krkonošského národního parku se podepsaly i na tradičním cyklu česko-polských vědeckých konferencí *Geoekologické problémy Krkonoš*.

Obvykle jsme je pořádali „na střídačku“ bienálně s kolegy z Karkonoskiego Parku Narodowego a udržovali tak jejich česko-polský charakter. Tentokrát jsme s pořádáním rok počkali, abychom se trefili do „narozeninového“ letopočtu, konferenci zhruba zdvojnásobili co do počtu účastníků a rozšířili na skutečně mezinárodní akci.

Pod názvem *Horská chráněná území v měnícím se světě* se uskuteční v hotelu Harmony ve Špindlerově Mlýně mezi 21. a 24. květnem 2013. Jste srdečně zváni, i když zvýhodněná registrace pro „early birds“ už skončila s koncem února.

Cílem konference je diskutovat a sdílet současný stav poznání přirozených ekosystémů a biotopů chráněných území různých kategorií v horských oblastech Evropy, ale i dynamiku posledních desetiletí vědeckého výzkumu v této oblasti. Vědecký výbor konfe-

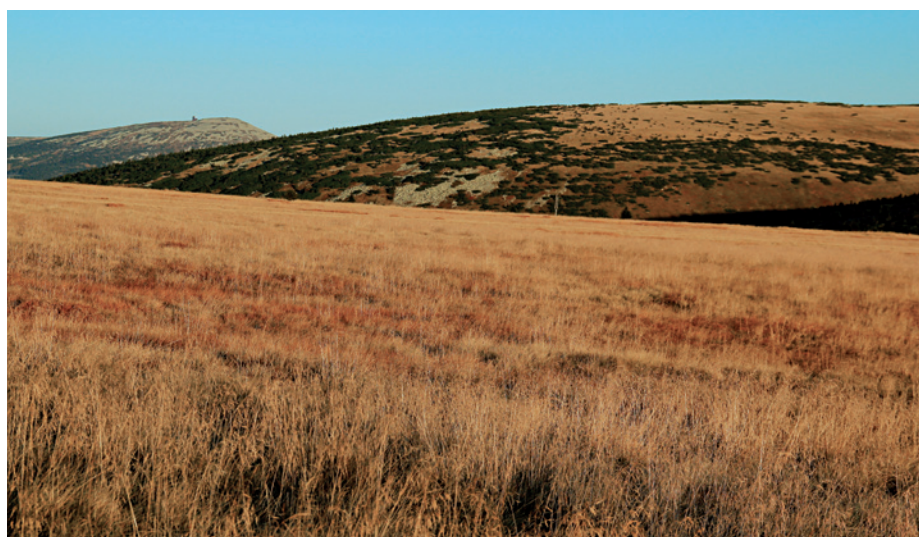
rence pod vedením profesora Piotra Migoně z wrocławské univerzity připravil, dle mého soudu, velmi atraktivní program, počínaje vystoupeními keynote speakerů, jako jsou geomorfolog Olav Slaymaker z University of British Columbia v Kanadě, Margareta Johansson z univerzity ve švédském Lundu, profesor Josef Fanta či prezident The EUROPARC Federation Thomas Hansson. Úvodní panel konference bude moderovat český exministr životního prostředí Ladislav Miko (Universiteit Antwerpen, ČZU Praha a PŘF UK Praha).

Připraveno je ovšem také dalších 24 referátů a téměř 70 posterů především českých a polských vědců ve třech panelech konference, zaměřených na témata *Horská krajina, Velehory a Hory a lidé*. Vědecký výbor velmi pečlivě vybíral z přihlášených abstraktů a účastníci se mohou těšit na opravdu zajímavé příspěvky.

Společenským vrcholem konference bude středěční galavečeře 22. května, při níž budou veřejně oceněni lidé, kteří přispěli zásadním způsobem k poznání nejen Krkonoš, ale i horské přírody obecněji. Účastníci se také už dnes mohou těšit na některou z osmi nabízených terénních exkurzí, kterými bude konference již tradičně zakončena.

Bližší informace o konferenci *Horská chráněná území v měnícím se světě* spolu s přihlašovacím formulářem najdete na serveru 50years.krnapp.cz.

Jakub Kašpar

Arko-alpínská tundra na hřebenech Krkonoš představuje unikátní prostředí, které nemá v okolních evropských středohorách obdoby. Foto Kamila Antošová, archiv Správy KRNAP

Zahájena celoroční kampaň Česká příroda

Kampaní *Česká příroda*, připravenou Ministerstvem životního prostředí, odstartoval 19. dubna dvoudenní stejnojmenný veletrh. Bohatý doprovodný program, který představil činnost všech 13 resortních organizací, probíhal na několika místech Národního domu v Praze na Vinohradech.

Ministr životního prostředí Tomáš Chalupa společně s ředitelem AOPK ČR Františkem Pelcem pokřtili na veletrhu publikaci *Nejkrásnější výlety do chráněných krajinných oblastí ČR*. Každou CHKO reprezentují dva výlety – jeden pro pěší, druhý pro cyklisty. Celkově se tedy jedná o bezmála 50 tras, které jsou vedeny tak, aby návštěvníkům ukázaly známá i neznámá místa naší přírody. Čtenáři se dozvědí i to, jaké přírodovědné zajímavosti mohou na cestě spatřit a jakou péči je jim potřeba věnovat.

Ministr životního prostředí Tomáš Chalupa s ředitelem AOPK ČR Františkem Pelcem společně pokřtili knihu *Nejkrásnější výlety*.

Foto Radek Drahný

„Jsem velký obdivovatel české přírody. Proto mě mrzí, že destinace za našimi hranicemi budí velký zájem, jsme ochotni do jejich poznávání značně investovat, a přitom často neznáme ani krásy naší krajiny za ob-

zorem. Celý rok se proto budeme snažit upozorňovat na krásu a cenu české přírody, objevovat ji společně,“ vysvětluje cíl kampaně ministr Chalupa.

Zdroj TZ MŽ

Jaro ožívá v celé Evropě

Již osmým rokem pořádá mezinárodní sdružení na ochranu ptactva BirdLife International úspěšnou mezinárodní vzdělávací kampaň *Spring Alive*, v rámci které tisíce nadšenců téměř z celé Evropy pozorují návrat vlaštovek obecných, čápů bílých, kukaček obecných, rorýsů obecných a vlnh pestrých ze zimovišť. Od roku 2010 se ke kampani připojila i Česká republika projektem *Jaro ožívá*, koordinovaným Českou společností ornitologickou, vždy od začátku března.

Do kampaně se může zapojit každý, stačí jen zaznamenat své první jarní pozorování alespoň jednoho z pěti známých druhů ptáků do databáze na www.springalive.net. Na těchto internetových stránkách si každý může prohlédnout postup jara v tabulkách a mapách, poslechnout si záznamy „ptačí řeči“ a obdivovat fotografie ptáků od našich předních fotografů přírody. Stránky obsahují informace o ptačí migraci i o tom, jak souvisí její výzkum s výzkumem globálních klimatických změn. K dispozici jsou ptačí videa na YouTube, kanálu SpringAlivenet, a stránky na sociální síti Facebook.

Kampaň mimo jiné oslovuje školní kolektivy, a proto je pro učitele na webu vytvořena samostatná sekce s řadou užitečných materiálů, které lze využít při výuce. V letošním roce se nabídka rozšířila o stolní hru na téma ptačí migrace, nové pracovní listy i o podrobný scénář vyučovací hodiny.

O vzrůstající oblibě kampaně v celé Evropě svědčí údaje z minulého roku, kdy účastníci zaznamenali neuvěřitelných 170 824 pozorování. Česká republika přispěla čtyřmi tisícovkami a v žebříčku neaktivnějších zemí se tak již podruhé za sebou umístila na šestém místě. Počet zúčastněných zemí se stále rozrůstá i mimo Evropu a dosahuje už téměř pěti desítek: vloni se například připojily Zimbabwe, Botswana, Ghana, Uganda, Sierra Leone, Malawi a Nigérie. V těchto zemích projekt pokračuje svou druhou podzimní

části a účastníci zde zaznamenávají přilet druhů na zimoviště. V rámci projektu tak lze tažné ptáky sledovat během celého roku prostřednictvím webových stránek, vytvořených v jazycích zúčastněných zemí.

Jedním z hlavních cílů kampaně *Spring Alive* je efektivní ochrana tažných druhů ptáků. Ta se neobejde bez kvalitní mezinárodní spolupráce a dobré informovanosti veřejnosti, kterou tato kampaň nepochybně naplňuje.

Jlka Feřtová a Lucie Hošková
Česká společnost ornitologická

Součástí kampaně *Jaro ožívá* jsou doprovodné akce.

Foto Vladka Sládečková

Novozámecký rybník: ptačí pozorovatelna začala sloužit návštěvníkům

Ptačí pozorovatelna a vyhlídkové molo, které v národní přírodní rezervaci Novozámecký rybník na Českolipsku u příležitosti *Dne Země* otevřel ministr životního prostředí Tomáš Chalupa, umožní návštěvníkům sledovat život řady ptačích druhů v této jedinečné lokalitě. Investorem staveb byla Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

„Chceme návštěvníkům přiblížit krásy naší přírody. Právě proto je pozorovatelna vybavena také informačními tabulemi s fotografiemi některých ptačích druhů, aby se lidé mohli dozvědět, jaké ptáky mohou v okolí vidět a slyšet. Víme totiž, že účinná ochrana přírody není možná bez pomoci lidí, kteří v dané oblasti žijí, navštěvují ji a mají ji rádi,“ vysvětlil ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR František Pelc.

„Chtěl bych, aby takových pozorovaten, naučných chodníků a vyhlídek a dalších podobných zařízení v našich chráněných územích, ať už to jsou národní parky, chráněné krajinné oblasti či přírodní rezervace, v následujících letech přibýly desítky a desítky. Proto jsem se rozhodl, že na tyto projekty, zaměřené na otvírání se ochrany přírody široké veřejnosti, vyčlením – ať už z národních nebo evropských zdrojů – samostatný program. Ve zpracovaném záměru máme takových akcí celkově zhruba stovku a další mohou ještě přibývat. Jsem přesvědčen, že veřejnost si takový přístup zaslouží,“ konstatoval u Novozámeckého rybníka ministr životního prostředí Tomáš Chalupa.

-kš-

Nově otevřená ptačí pozorovatelna v NPR Novozámecký rybník umožní návštěvníkům sledovat život řady ptačích druhů.

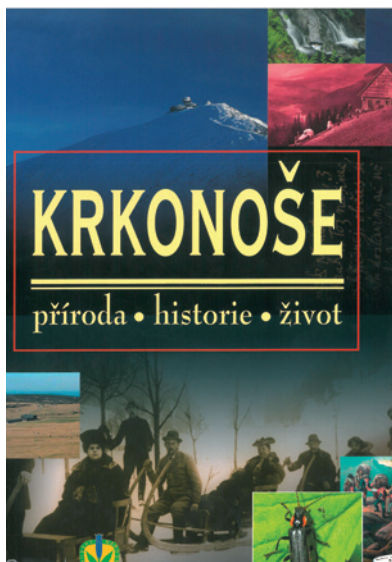
Foto Zdeněk Patzelt

Krkonoše: příroda, historie, život. Hodně dobrá vlastivěda

Řadu výpravných encyklopedií *Krajina a lidé*, věnovanou pozoruhodným koutům České republiky a Slovenska a vydávanou nakladatelstvím Baset, můžeme směle označit na přeplněném knižním trhu za výrazný nakladatelský počín.

Čtvrtý svazek edice věnovaný Krkonošům je také vskutku monumentální, a to nejen hmotností 4,6 kilogramu. Více než 1 750 zdařilých fotografií a dobových ilustrací, 170 názorných mapek a plánků a 130 nejrozdělnějších tabulek a grafů ukazuje nejvyšší pohorí České republiky z nejrozdělnějších úhlů. Více než 100 kapitol, přibližující nejnovější poznatky o Krkonoších z mnoha oborů, je zpracováno úspornou a současně vysoce informativní formou. Text nahlíží na Krkonoše jako na nikoli geopoliticky a národnostně rozdělenou horskou soustavu, ale jako na přirozeně vymezený ekosystém a svěbytnou ekonomickou a kulturní jednotku. Nejen z tohoto důvodu se na přípravě publikace podílela také Správa Krkonošského národního parku, která redaktorům encyklopedie poskytla nezbytné technické zázemí a zpřístupnila cenné materiály z archivů a sbírek krkonošských muzeí.

Po výstižné geografické charakteristice pohorí se dostane čtenáři v míře vrchovité informací o neživé i živé přírodě oblasti, přičemž zvláštní pozornost je věnována vege-

tačním stupňům. Historický přehled shrnuje rušné a nejednoduché dějiny Krkonoš, zatímco kapitola o obživě místního obyvatelstva se nevěnuje jen na sklářství a textilní výrobě, jak by se mohlo na první pohled zdát. Do řádků o duchovním životě a kultuře, a to jak „velké“, tak lidové se s chutí začnou i ti, kteří se do Krkonoš vypravují za jinými zážitky. Vyprávění o turistice a sportu názorně ukáže, proč se za zdravím vyplatí zajet do Krkonoš v kterékoli roční době. Text rozebíra-

jící aktuální problémy pohraničního horstva – a že jich není málo –, není ani zdaleka černou kronikou, ale naznačuje řešení, které nutně nemusí být první, které se nabízí.

Oceňuji rovněž, že kapitola o územní ochraně není psána úředním jazykem, ale čtivě. Závěr publikace se zamýšlí na tím, jak budou Krakonošovy hory vypadat v roce 2050. Příloha připomíná, jak silně Krkonoše inspirovaly nejen umělce.

Přestože soudobá vlastivěda Krkonoš čítá úctyhodných 860 stran, seznam literatury a podrobné informace k některým kapitolám přináší vložené CD. Soužití tří národů na vymezeném území dokládá česko-německý a německo-polský místopisný slovníček.

Velkou pochvalu si zaslouží editoři publikace, jak odborní, tak vydavatelští, protože sestavit z nesourodých příspěvků takřka 150 českých i polských autorů ucelený a přitom zajímavý vzhled na krkonošské stráně i jejich dávné a současné obyvatelé rozhodně nemohlo být jednoduchou záležitostí. Nicméně i náročný čtenář musí uznat, že se tato snaha mnohonásobně vyplatila.

Jan Plesník

FLOUSEK J., HARTMANOVÁ O, ŠTURSA J. & POTOCKI J. (eds.): Krkonoše: příroda, historie, život. Baset Praha 2007. 864 str. ISBN 978-80-7340-104-7. Cena 1 300 Kč.